

20.12.2013

Dnro 4848/2/12

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamiehen sijainen Pasi Pölönen

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Piatta Skottman-Kivelä

KUNTA LAIMINLÖI LASTENSUOJELULAIN MUKAISEN KIIREELLISEN ASUMISEN JÄRJESTÄMISEN JA LAPSEN ERITYISEN TUEN TARPEEN SELVITTÄMISEN

1
KANTELU

Kantelija arvosteli joulukuussa 2010 lähettämässään kirjeissä Helsingin kaupungin kiinteistöviraston asunto-osaston ja Stadin asuntojen menettelyä asukasvalintaa koskeva asiassa. Kantelija kertoi olleensa vuonna 1999 syntyneen lapsensa - - - sekä avopuolionsa kanssa - - - perhekuntoutusjaksolla joulukuusta 2009 lähtien. Kantelijan mukaan perheen mennessä perhekuntoutukseen he olivat vallinneen käytännön ja sosiaalivirastosta saamiensa ohjeiden mukaan joutuneet luopumaan perheen tuolloisesta vuokra-asunnosta.

Kantelun sekä Helsingin sosiaaliviraston lastensuojelusta saatujen tietojen mukaan perhe oli perhekuntoutuksen päättymisen jälkeen joutunut asunnottomuuden johdosta asumaan huoneistohotellissa sosiaaliviraston järjestämässä kriisi- ja tilapäismajoituksessa tammikuusta 2011 syyskuuhun 2011 saakka. Helsingin kiinteistöviraston asunto-osasto tarjosi elokuussa 2011 perheelle vakituisen asunnon.

Kantelun ja saadun selvityksen perusteella apulaisoikeusasiamiehen sijainen Pasi Pölönen totesi 14.12.2012 antamassaan vastauksessa (dnro 4405/4/10) siitä ilmenevien perustein, ettei asiassa ilmennyt aihetta epäillä hänen toimenpiteitään edellyttävää Helsingin kiinteistöviraston asunto-osaston lainvastaista tai virheellistä menettelyä. Kantelun perusteella apulaisoikeusasiamiehen sijainen päätti kuitenkin erottaa omana aloitteena tutkittavaksi Helsingin kaupungin sosiaaliviraston (1.1.2013 alkaen Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden virasto) menettely, joka on arvioitavana tässä ratkaisussa seuraavasti.

Apulaisoikeusasiamiehen sijainen pyysi Helsingin sosiaalivirastolta selvitystä erityisesti siitä 1) ohjeistettiin kantalijaa luopumaan asunnostaan ennen perhekuntoutusjaksoa, 2) miksi sosiaalivirasto ei järjestänyt perheelle omin toimenpitein lapsen ja perheen tilanteen huomioivaa asumista, vaan asumisessa rajoituttiin vain tilapäisjärjestelyihin ja 3) miten huolehdittiin lapsen kuntoutumisen edellyttämistä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista ja lapsen koulunkäynnin tuesta.

- - -

3.1

Tapahtumatietoja

Käytössäni olleiden asiakirjojen mukaan lapsella (s. 1999) oli ollut vakavia koulunkäyntivaikeuksia syksystä 2008 lähtien. Huhtikuusta 2009 lähtien hänellä oli ollut koulupaikka ja taksikuljetus - - - sairaalakouluun, jossa hän oli kuitenkin käynyt vain kaksi kertaa. Heinäkuussa 2009 laaditun lastensuojelun asiakassuunnitelman mukaan lapsi päätettiin sijoittaa avohuollon tukitoimena perhetukikeskukseen ja hänen tutkimuksensa - - - lastenpsykiatrian poliklinikalla jatkuivat. Lapsen oli tutkimuksissa muun ohella todettu tarvitsevan huomattavan paljon tukea ikätasoiseen toimintaan ja koulutyön sujumiseen. Joulukuussa 2009 laaditun asiakassuunnitelman mukaan lapsi oli yhdessä äitinsä ja tämän miesystävän kanssa sijoitettu avohuollon tukitoimena - - - perhekuntoutukseen, jonka ensisijaisena tavoitteena oli ollut lapsen koulunkäynnin varmistaminen ja muun ohella turvallisuuden tunteen luominen koko perheelle. Perhekuntoutusjakson aikana lapsi oli suunnitellusti siirtynyt sairaalakoulusta - - - ala-asteelle.

Helsingin kaupungin lastensuojelun työntekijä oli perhekuntoutusjakson jatkuessa kesäkuussa 2010 kirjoittanut lausunnon perheen kiireellisestä asunnon tarpeesta. Lausunnossa oli viitattu lastensuojelulain 35 §:ään ja todettu, että perhekuntoutusjakson loputtua perheellenne tulisi järjestää oma vuokra-asunto 1.9.2010 mennessä. Koska perhekuntoutuksen tarve oli liittynyt lapsen koulunkäyntivaikeuksiin, oli lausunnon mukaan välttämätöntä, että lapsi pääsisi jatkamaan tuolloisessa koulussaan, mistä syystä oli perusteltua huomioida perheen asuinaluetoive. Myös - - - lapsi- ja perhetyön työntekijöiden 21.12.2010 laatimassa lausunnossa oli vahvasti suositeltu perheelle asuntoa lapselle tutusta ympäristöstä - - - tai muutoin lapsen koulun läheisyydestä. Lausunnon mukaan lapsen vointi ja toimintakyky olivat perhekuntoutusjakson aikana vaihdelleet kohtalaisesta huonoon ja hänen kykynsä kestää arjen rasituksia oli huono.

Kesäkuussa 2011 laaditun asiakassuunnitelman mukaan lapsi perheineen joutui kuitenkin 15.1.2011 muuttamaan perhekuntoutuksesta pois, vaikka heillä ei ollut vielä asuntoa. Perhe asui huoneistohotellissa - - -. Muutto kriisimajoitukseen oli tuntunut perheestä kestävämmältä, eikä lapsi ollut pystynyt käymään koulua.

Lukuvuoden 2010–2011 aikana hänellä oli ollut poissaoloja noin 70 % kouluajasta, eikä hän kevätlukukauden 2011 viitenä viimeisenä viikkona käynyt koulua lainkaan. Kevään aikana perheellä oli perheterapiakäyntejä ja lapsella toimintaterapiaa perhekuntoutuksen jälkihuoltona sekä tapaamisia - - - lääkärin kanssa. ”Kotona” lapsella oli ollut ahdistuskohtauksia, jolloin hän oli muun muassa purrut itseään, lyönyt päätänsä seinään ja uhannut hypätä parvekkeelta.

Perhe asui kriisimajoituksessa - - - noin kahdeksan kuukautta sekä - - - noin kaksi viikkoa. Perhe sai kiinteistöviraston asunto-osaston tarjoaman vakituisen vuokra-asunnon - - - 16.9.2011 lukien.

Syyskuussa 2011 laaditun asiakassuunnitelman mukaan lapsi ei jaksanut käydä koulua - - - ala-asteella ja hän oli siirtynyt takaisin sairaalakouluun syyskuun lopussa. Edelleen asiakassuunnitelman mukaan tavoitteena tuolloin oli, että lapsi voisi hyvin, saisi tarvitsemaansa hoitoa ja pystyisi käymään koulua. Lapsella oli hoitosuhde - - - lastenpsykiatrian poliklinikalle. Asiakassuunnitelman mukaan lastensuojelun työntekijät

osallistuvat yhteistapaamisiin koulun ja hoitotahon kanssa ja muuta lastensuojelun työskentelyä arvioidaan tarvittaessa yhdessä perheen kanssa.

3.2

Saatu selvitys

Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden selvityksen mukaan kantelija perheineen oli perhekuntoutuksen alkaessa luopunut asunnostaan, kuten selvityksen mukaan yleinen käytäntö tuolloin oli. Perheellä ei ollut syytä olettaa, että he joutuisivat muuttamaan pois perhekuntoutuksesta, ennen kuin heille olisi osoitettu kaupungin vuokra-asunto. Helsingin sosiaalivirasto muutti ohjeistustaan tämän osalta vuoden 2011 alusta siten, että ympärivuorokautiseen perhekuntoutukseen voi hakea vain asunnon omaava perhe, eikä asunnosta luovuta kuntoutuksen ajaksi.

Saadusta selvityksestä ilmenee, että sosiaalivirasto pyrki edesauttamaan perheen vakituisen asunnon järjestämisessä siten, että sosiaalityöntekijä lähetti kesäkuussa 2010 kiinteistöviraston asunto-osastolle lausunnon kiireellisestä asunnon tarpeesta 1.9.2010 lähtien. Sosiaaliohjaaja ja -työntekijä olivat useita kertoja yhteydessä asunto-osastoon asunnon saamisen nopeuttamiseksi. Sosiaalityöntekijä oli myös kertonut perheelle, että asunnon rajaaminen tietylle alueelle (lapsen koulunkäynnin turvaamiseksi) hidasti asunnon löytymistä. Kantelijan laajennettua asuntohakemuksensa aluetta perheelle oli voitu osoittaa vuokra-asunto - - - elokuussa 2011.

3.3

Keskeiset oikeusohjeet

Suomen perustuslain 19 §:n 1 momentin mukaan jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon. Säännöksen 3 momentin mukaan julkisen vallan on turvattava, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään, jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveystieteiden palvelut ja edistettävä väestön terveyttä. Säännöksen 4 momentin mukaan julkisen vallan tehtävänä on edistää jokaisen oikeutta asuntoon ja tukea asumisen omatoimista järjestämistä.

Perustuslain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen.

Sosiaalihuoltolain 17 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan kunnan on huolehdittava asumispalvelujen järjestämisestä. Mainitun lain 22 §:n mukaan asumispalveluilla tarkoitetaan palvelu- ja tukiasumisen järjestämistä. Lain 23 §:n mukaan asumispalveluja annetaan henkilölle, joka erityisestä syystä tarvitsee apua tai tukea asunnon tai asumisensa järjestämisessä.

Sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 4 §:n 1 momentin mukaan asiakkaalla on oikeus saada sosiaalihuollon toteuttajalta laadultaan hyvää sosiaalihuoltoa ja hyvää kohtelua ilman syrjintää. Asiakasta on kohdeltava siten, ettei hänen ihmisarvoaan loukata sekä että hänen vakaumustaan ja yksityisyyttään kunnioitetaan. Lainkohdan 2 momentin mukaan sosiaalihuoltoa toteutettaessa on otettava huomioon asiakkaan toivomukset, mielipide, etu ja yksilölliset tarpeet sekä hänen äidinkielensä ja kulttuuritaustansa.

Sosiaalihuoltolain 39 §:n mukaan sosiaalihuoltoa on ensisijaisesti toteutettava sellaisin toimintamuodoin, jotka mahdollistavat itsenäisen asumisen sekä luovat taloudelliset ja muut edellytykset selviytyä omatoimisesti päivittäisistä toiminnoista. Sosiaalihuoltoa toteutettaessa on yksilön ja perheen ongelmat otettava huomioon siten, että toimenpiteet niiden ratkaisemiseksi yhteensovitetaan.

Lastensuojelulaissa on nimenomainen säännös asunnon järjestämisestä tai asumisoloihin liittyvien puutteiden korjaamisesta. Mainitun lain 35 §:n mukaan jos lastensuojelun tarve oleellisilta osin johtuu riittämättömästä toimeentulosta, puutteellisista asumisoloihin tai asunnon puuttumisesta tai, kun mainitut seikat ovat oleellisina esteinä lapsen ja perheen kuntoutumiselle, kunnan on viivytyksettä järjestettävä riittävä taloudellinen tuki sekä korjattava asumisoloihin liittyvät puutteet tai järjestettävä tarpeen mukainen asunto.

3.4

Arviointi

3.4.1 Perheen asumisen järjestäminen

Perustuslain 19 §:n 1 momentin takaaman ihmisarvoisen elämän edellyttämä välttämätön huolenpito merkitsee ainakin joissakin tilanteissa julkiselle vallalle velvollisuutta aktiivisiin asumista turvaaviin toimenpiteisiin.

Lastensuojelulain 35 §:n mukaiset oikeudet toimeentulon ja asumisen turvaamiseen ovat niin sanottuja subjektiivisia oikeuksia, joihin lastensuojelun asiakkaana olevilla lapsilla ja perheillä sekä itsenäistymässä olevilla nuorilla on oikeus säännöksessä tarkoitettujen edellytysten täytyessä.

Lastensuojelulakia (417/2007) koskevan hallituksen esityksen (HE 252/2006vp) yksityiskohtaisten perustelujen mukaan lain 35 §:ää on tarkoitettu sovellettavaksi siten, että mikäli siinä tarkoitettut edellytykset asunnon järjestämiselle täyttyvät, eikä sosiaalihuollosta vastaava toimielin tai muukaan kunnan viranomainen ole voinut järjestää asuntoa kunnan omasta asuntokannasta tai vapailta markkinoilta, on lastensuojeluasiakkaalle tarvittaessa aina tehtävä päätös, vaikka se olisi kielteinen. Tämän jälkeen asiakkaalla olisi mahdollisuus saattaa asia sosiaalihuoltolain mukaisessa järjestyksessä oikaisuvaatimuksella toimielimen tutkittavaksi ja toimielimen päätöksestä voitaisiin valittaa hallintovalituksin hallinto-oikeudelle. Jatkovalituksesta korkeimpaan hallinto-oikeuteen säädetään 15 luvussa.

Lastensuojelulain 35 §:n 1 momentin mukaisesti kun lastensuojelun tarve johtuu säännöksessä mainituista riittämättömästä toimeentulosta, perheen asunnottomuudesta tai muista asuntoon liittyvistä puutteista, nämä on viivytyksettä korjattava. Säännös merkitsee sitä, etteivät perheen riittämätön toimeentulo tai puutteelliset asumisolosuhteet voi muodostaa koskaan yksistään huostaanottoon johtavaa perustetta.

Säännös merkitsee myös sitä, että sosiaalihuollon viranomaisilla, kuten kunnan muillakin viranomaisilla on velvollisuus edistää lapsen oikeutta turvalliseen ympäristöön ja läheisiin ihmissuhteisiin. Asunnon puute tai puutteelliset asumisolosuhteet eivät saa merkitä esimerkiksi sitä, että lapsi ja hänen hoidostaan ja kasvatuksestaan vastaavat vanhemmat tästä syystä joutuisivat asumaan eri paikoissa tai että lapsi tästä syystä otettaisiin huostaan.

Oikeuskirjallisuudessa (ks. Tapio Rätty: Lastensuojelulaki - käytäntö ja soveltaminen, Helsinki 2012, s. 274) on todettu, että kunnalla on säännöksen tarkoittamissa tilanteissa ehdoton, määrärahoista riippumaton järjestämisvastuu. Kunnan on ryhdyttävä riittävän taloudellisen tuen järjestämiseen tai korjattava puutteelliset asumisolosuhteet tai järjestettävä puuttuva asunto, jos mainitut seikat ovat oleellisena esteenä lapsen ja perheen kuntoutumiselle. Sosiaalityöntekijän on arvioitava, milloin kyseessä on säännöksen tarkoittama kuntoutuminen ja mitkä ovat ne seikat, jotka vaikuttavat siihen, että riittämätön toimeentulo tai asunnon puute on oleellisena esteenä lapsen tai perheen kuntoutumiselle.

Tässä asiassa käytössäni olleiden asiakirjojen mukaan perhekuntoutusjakson aikana lapsi oli pääsääntöisesti kyennyt käymään koulua ja pystynyt siirtymään sairaalakoulusta ns. normaaliopetukseen, vaikka hänen tuen tarpeensa olikin asiakirjoista ilmenevästi suuri ja hänen vointinsa vaihteleva. Perheen luopuessa ennen perhekuntoutusta asunnostaan sosiaaliviraston tuolloisen ohjeistuksen mukaan, ei heillä sosiaaliviraston lausunnon mukaan ollut syytä olettaa jäävänsä vaille asuntoa kuntoutuksen päättymisen jälkeen. Noin vuoden kestäneen kuntoutusjakson päätyttyä perhe oli kuitenkin joutunut asumaan kriisimajoituksessa lähes yhdeksän kuukautta. Tänä aikana lapsi oli jälleen oireillut voimakkaasti ja hän oli käynyt koulua vähän, eikä loppukeväästä lainkaan.

Aluksi totean, että saadussa selvityksessä oli viitattu siihen, että muun muassa asuinaluetoiveen rajaaminen vain yhteen alueeseen oli vaikeuttanut sopivan vuokra-asunnon löytymistä. Lähtökohtaisesti kunta itse päättää, miten se järjestää esimerkiksi lastensuojelulaissa tarkoitetun tarpeen mukaisen asunnon. Oikeusasiamiehen laillisuusvalvonnassa ei ole mahdollisuutta ottaa kantaa tarjottavan asunnon suositeltavaan sijaintiin tai antaa viranomaisille muita ohjeita tai määräyksiä siitä, kuinka näiden tulisi menetellä toimivaltaansa kuuluvissa asioissa. Totean kuitenkin, että kun kantelijan perheen perhekuntoutuksen tarve oli johtunut nimenomaan lapsen huomattavista koulunkäyntiin liittyvistä vaikeuksista, olisi tarjottavan asunnon sijaintia ratkaistaessa ollut korostettu tarve ottaa nämä näkökohdat ja lapsen erityinen tilanne huomioon. Sosiaalityöntekijä oli kesäkuussa 2010 antamassaan lausunnossa pitänyt välttämättömänä, että lapsi voisi jatkaa silloisessa koulussaan ja että perheen asuinaluetoive tuli huomioida.

Kriisimajoituksen aikana lapsi alkoi jälleen oirehtia voimakkaasti, eikä hän juurikaan jaksanut käydä koulua. Lapsen asiakassuunnitelman (15.6.2011) mukaan yhtenä tavoitteena oli ollut, että perhe saisi kodin. Edellä on todettu, että kunnalla on velvollisuus korjata puutteelliset asumisolosuhteet, jos tämä seikka on esteenä lapsen ja perheen kuntoutumiselle. Tilapäisasumisen ja lapsen koulunkäynnin vaikeuksiin johtaneiden ongelmien välistä syy-yhteyttä en luonnollisesti voi tarkkaan arvioida. Saadusta selvityksestä ei kuitenkaan ilmene, että sosiaalivirasto olisi pyrkinyt järjestämään perheelle omin toimenpitein lapsen ja perheen tilanteen huomioivaa asumista. Selvityksestä ei mielestäni myöskään ilmene hyväksyttäviä perusteita sille, että asumisessa näin pitkään rajoituttiin vain tilapäisjärjestelyihin. Pidän tätä erityisen moitittavana ottaen huomioon lapsen iän ja hänen erityiset tuen tarpeensa. Kun Helsingin kiinteistöviraston asunto-osasto ei ollut pystynyt ajoissa ennen perhekuntoutuksen loppumista tarjoamaan perheelle asuntoa, olisi sosiaaliviraston tullut viipymättä omin toimin järjestää perheelle lastensuojelulain 35 §:ssä tarkoitettu tarpeen mukainen asunto. Mielestäni Helsingin sosiaalivirasto on toiminut lainvastaisesti laiminlyödessään tämän velvollisuuden.

3.4.2 Lapsen koulunkäynnin tuesta huolehtiminen sekä asiakassuunnitelma

Lastensuojelulain 30 §:n mukaan asiakassuunnitelma tehdään ja laaditaan yhteistyössä lapsen ja lapsen kasvatukseen keskeisesti liittyvien säännöksessä tarkoitettujen tahojen kanssa. Asiakassuunnitelmaan kirjataan ne olosuhteet ja asiat, joihin pyritään vaikuttamaan, lapsen ja hänen perheensä tuen tarve, palvelut ja muut tukitoimet, joilla tuen tarpeeseen pyritään vastaamaan, sekä arvioitu aika, jonka kuluessa tavoitteet pyritään toteuttamaan. Asiakassuunnitelmaan on kirjattava myös asianomaisten eriävät näkemykset tuen tarpeesta ja palvelujen sekä muiden tukitoimien järjestämisestä. Asiakassuunnitelma on tarkistettava tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa.

Lastensuojelulain 33 §:ssä säädetään asioiden kirjaamisesta. Lastensuojelun työntekijöiden tulee merkitä lasta tai nuorta koskeviin asiakasasiakirjoihin lastensuojeluasian 26 §:n 1 momentissa tarkoitettua vireille tulosta lähtien kaikki lapsen tai nuoren tarvitsemien lastensuojelutoimenpiteiden järjestämiseen vaikuttavat tiedot sekä toimenpiteiden suunnittelun, toteuttamisen ja seurannan kannalta tarpeelliset tiedot.

Asiakassuunnitelman tarkoituksena on osaltaan turvata pitkäjänteinen ja suunnitelmallinen lastensuojelutyö. Asiakassuunnitelman tarkoituksena on myös arvioida lapsen ja hänen perheensä tilannetta sekä niitä olosuhteita ja asioita, joihin sosiaalityön avulla pyritään vaikuttamaan. Asiakassuunnitelma on myös suunnitelma lapsen ja hänen perheensä tarvitsemista tukitoimista ja palveluista.

Tässä asiassa saadusta selvityksestä ei ilmene, että lapsen asiakassuunnitelmaa olisi tarkistettu ajalla 17.12.2009–15.6.2011. Vakavaa huomiotani on kiinnittänyt myös se, ettei sosiaaliviraston lausunnosta muutoinkaan ilmene, miten esimerkiksi lapsen koulunkäynnin tuesta oli huolehdittu kevätlukukauden 2011 aikana. Tämä antaa vaikutelman siitä, ettei lapsen ja perheen tuen tarvetta oltu arvioitu ja tukitoimia suunniteltu siten kuin lastensuojelulaki edellyttää. Asiakirjojen perusteella lapsen psyykinen vointi oli hyvin huono ja hänen oireilunsa voimakasta. Silti lausunnosta ei ilmene, millaisia tukitoimia sosiaalitoimi oli lapselle tai perheelle järjestänyt. Lausunnon sisältämien tietojen perusteella arvioituna perhe jäi kuntoutusjakson jälkeen paitsi vaille asuntoa, myös muutoinkin varsin yksin.

Lapsen tämänhetkisen tilanteen arvioimiseksi pyydänkin sosiaalivirastoa toimittamaan apulaisoikeusasiamies Maija Sakslinille 28.2.2014 mennessä jäljennöksen asiakassuunnitelmasta, josta ilmenee perheen kokonaistilanne ja tällä hetkellä mahdollisesti tarvittavat tukitoimet.

3.4.3 Oikeusasiamiehen selvityspyyntöön vastaaminen

Selvityspyynnössäni pyysin Helsingin sosiaalivirastolta selvitystä muun ohella erityisesti siitä, miten lapsen kuntoutumisen edellyttämistä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista ja lapsen koulunkäynnin tuesta oli huolehdittu. Sosiaali- ja terveysviraston lausunnossa ei tähän otettu kantaa muutoin kuin liittämällä siihen (pyynnöstäni) jäljennös lapsesta laaditusta asiakassuunnitelmasta. Perustuslain 111 §:n 1 momentin mukaan oikeusasiamiehellä on oikeus saada viranomaisilta ja muilta julkista tehtävää hoitavilta laillisuusvalvontaansa varten tarvitsemansa tiedot. Pidän sosiaali- ja terveysviraston menettelyä olla esittämättä pyydettyä selvitystä moitittavana.

TOIMENPITEET

Eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain 10 §:n 1 momentin nojalla annan Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskukselle huomautuksen vastaisen varalle edellä kohdassa 3.4.1 selostetusta lainvastaisesta menettelystä.

Lisäksi kiinnitän Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen huomiota kohdassa 3.4.2 esittämiini näkemyksiin ja pyydettyyn lisäselvitykseen sekä kohdassa 3.4.3 esittämäni moittivaan käsitykseen.

Tässä tarkoituksessa lähetän Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen virastopäällikölle jäljennöksen tästä päätöksestäni.